

Verantwoording selectie

Erasmus+ KA2

Strategische partnerschappen

Call 2019

erasmus+

Colofon

Titel	Verantwoording selectie Strategische partnerschappen Call 2019
Auteur	Nationaal Agentschap Erasmus+ Onderwijs & Training
Versie	Webversie
Datum	15-07-2019

Inhoud

1 Strategische partnerschappen in Call 2019	4
2 Werkwijze NA Erasmus+	6
3 Resultaten na beoordeling en selectie	9
3.1 Beschikbare subsidie Call 2019	9
3.2 Ontvankelijke en geselecteerde aanvragen uitgesplitst naar onderwijsveld	9
3.3 Beschikbare, aangevraagde en toegekende subsidie	10
3.4 Toedeling van restsubsidie	10
4 Strategische partnerschappen in het primair en voortgezet onderwijs	12
4.1 Profiel po/vo 2019: het veld, het budget, de aanvragen	12
4.2 Kwaliteit van de aanvragen	14
4.3 Toekenning budget	15
5 Strategische partnerschappen in het middelbaar beroepsonderwijs	16
5.1 Profiel mbo 2019: het veld, het budget, de aanvragen	16
5.2 Kwaliteit van de aanvragen	18
5.3 Toekenning budget	18
6 Strategische partnerschappen in het hoger onderwijs	19
6.1 Profiel ho 2019: het veld, het budget, de aanvragen	19
6.2 Kwaliteit van de aanvragen	20
6.3 Toekenning budget	20
7 Strategische partnerschappen in de volwasseneducatie	21
7.1 Profiel ve 2019: het veld, het budget, de aanvragen	21
7.2 De kwaliteit van de aanvragen	23
7.3 Toekenning budget	23
Bijlage: selectielijsten	24

1 Strategische partnerschappen in Call 2019

Met dit document verantwoordt het Nationaal Agentschap Erasmus+ Onderwijs & Training (NA) hoe de 2019 selectie van projectaanvragen tot stand is gekomen voor Key Action 2 (KA2) Strategische partnerschappen van het programma Erasmus+ in Nederland voor het primair en voortgezet onderwijs (po/vo), middelbaar beroepsonderwijs (mbo), hoger onderwijs (ho) en de volwasseneneducatie (ve). Een uitgebreide toelichting op de werkwijze van het NA en de resultaten van de selectie van alle KA2-projecten komen in hoofdstuk 2 en 3 aan de orde. De selectie per onderwijsveld wordt vervolgens toegelicht en verantwoord in hoofdstuk 4 t/m 7.

Strategische partnerschappen vormen een belangrijk onderdeel van *Key Action 2 'Cooperation for innovation and the exchange of practices'* van het op 1 januari 2014 gestarte zeven jaar durende programma Erasmus+ voor Onderwijs, Training, Jeugd en Sport. Ongeveer 30% van het totale Erasmus+ budget is hiervoor geormerkt. Voor de aanvraagronde (Call) 2019 is in Nederland € 21.491.980 beschikbaar voor KA2 in de vier onderwijsvelden. Dat is een stijging van 18% ten opzichte van 2018.

De actielijn KA2 is bedoeld om projectinitiatieven te ondersteunen gericht op het oplossen van vraagstukken die in één of meer onderwijssectoren spelen. Het betreft altijd een samenwerkingsverband van ten minste drie verschillende organisaties uit drie verschillende landen¹, behorend bij de programmalanden Erasmus+. Het gaat hier om de lidstaten van de EU en vijf aan de EU gelieerde landen (het volledige landenoverzicht is te vinden in de *Erasmus+ Programmagids 2019*). Daarnaast kunnen organisaties uit partnerlanden, d.w.z. de niet-programmalanden, officieel partner zijn in een strategisch partnerschap², mits hun toegevoegde waarde bewezen wordt geacht.

Er is een grote mate van flexibiliteit in activiteiten die binnen een partnerschapsproject mogelijk zijn en zowel kleinschalige als grootschalige initiatieven worden ondersteund. Een strategisch partnerschap kan worden aangevraagd door onderwijsinstellingen en andere publieke en private organisaties die een bijdrage leveren aan verbetering en innovatie van het onderwijs in de meest brede zin van het woord. De horizontale en sectorspecifieke prioriteiten waar een strategisch partnerschap aan dient te voldoen staan genoemd in de *Programmagids Erasmus+ 2019*.

Call 2019

Vanaf Call 2016 is voor alle velden (uitgezonderd het ho waar alleen *Development of Innovation* mogelijk is) expliciet onderscheid mogelijk in de doelstelling van het project: *Development of Innovation of Exchange of Good Practices*. Aanvragers kiezen voor één van beide doelstellingen. Vanaf Call 2018 is er bovendien voor de sector po/vo een nieuw type partnerschap voor *Exchange of Good Practices* toegevoegd om scholen meer mogelijkheden voor leerlingenuitwisselingen te bieden: de *School Exchange Partnerships*.

Bij de uitwisseling van goede voorbeelden gaat het meestal om kleinere projecten. Doel hierbij is vaak het opbouwen van een internationaal netwerk en kwaliteitsverbetering door samenwerking met Europese partners. In dit projecttype is geen budget beschikbaar voor *Intellectual Outputs* (onderwijsproducten die ten goede komen aan onderwijsvelden) en de daaraan verbonden *Multiplier Events* (evenementen waar deze eindresultaten gedeeld worden). De totale subsidiebedragen per partnerschap vallen hierdoor gemiddeld lager uit voor dit type project.

¹ Uitzondering hierop zijn de *School Exchange Partnerships* voor po/vo; daar kan het partnerschap ook bestaan uit twee scholen uit twee programmalanden.

² Uitzondering hierop zijn de *School Exchange Partnerships* voor po/vo; daar komen alleen scholen uit de programmalanden Erasmus+ in aanmerking voor deelname.

Bij projecten gericht op de ontwikkeling van innovatie worden kwalitatief hoogwaardige innovatieve resultaten en/of producten verwacht die achteraf breed gedeeld en ingezet kunnen worden. Het gaat hierbij om de ontwikkeling van nieuwe lesmethodes, nieuwe curricula, digitale lesmodules etcetera.

Elk land kan voor alle velden (ho uitgezonderd) kiezen of vooraf het beschikbare bedrag wordt opgesplitst in een deel voor *Development of Innovation* en een deel voor *Exchange of Good Practices*. Tevens is er voor de nieuwe actielijn *School Exchange Partnerships* verplicht een separate selectielijst. Nederland heeft alleen voor po/vo een verdeling aangebracht: 70% voor de *School Exchange Partnerships* en 30% voor de Strategische partnerschappen voor *Development of Innovation* en *Exchange of Good Practices* tezamen. Dit moet ervoor zorgen dat meer scholen in aanmerking komen voor een subsidie. Voor de sectoren mbo en ve is de keuze gemaakt het budget niet te splitsen.

2 Werkwijze NA Erasmus+

Hieronder worden de stappen van voorlichting tot en met het selectievoorstel nader toegelicht.

1. Voorlichting

Voorlichting wordt jaarlijks in de periode van oktober tot en met maart uitgevoerd. Sectorspecifieke voorlichtingsdagen in oktober markeren de start van de voorlichting. Aanvragers kunnen daarbij gebruik maken van persoonlijke adviesgesprekken, webinars, schrijfsessies en een online aanvraagassistent. Daarbij maakt het NA gebruik van de door de Werkgroep Impact³ ontworpen digitaal beschikbare 'impacttool'. Het doel van de 'impacttool' is om potentiële aanvragers bewust te laten nadenken over welke verandering zij met het beoogde project teweeg willen brengen, zodanig dat het impactvraagstuk het uitgangspunt is voor het ontwerpen van de aanvraag. Aanvullend aanbod waren inloopsessies, schrijfsessies en een webinar in de periode voorafgaand aan de deadline in maart.

2. Ontvankelijkheid

Alle aanvragen zijn gecontroleerd op de ontvankelijkheidscriteria zoals voorgeschreven door de Europese Commissie. Alle aanvragen zijn ontvankelijk verklaard. Voor de deadline verbeterde en opnieuw ingediende aanvragen stonden soms dubbel in het systeem; de eerdere versies zijn eerst door het NA verwijderd, waarna de controle heeft plaatsgevonden. In een beperkt aantal gevallen is nog aanvullende informatie opgevraagd zoals een handtekening van de tekenbevoegde.

3. Voorbereiding van experts

Volgens de Europees vastgelegde procedures vindt de selectie van aanvragen op decentraal niveau (nationaal) plaats. De procedures zijn beschreven in de [Guide for Experts](#). Aanvragen voor Strategische partnerschappen moeten door twee experts worden beoordeeld; één van deze twee experts moet extern zijn. De commissie beveelt aan om zoveel mogelijk met externe experts te werken bij aanvragen van boven de € 60.000. Uitzondering hierop zijn de *School Exchange Partnerships*: hier hoeven geen externe experts ingezet te worden en kan de beoordeling van een aanvraag met een budget lager dan € 60.000 door één expert worden gedaan.

Bij alle velden is er dit jaar alleen met externe experts gewerkt; uitzondering hierop zijn de *School Exchange Partnerships* met een budget lager dan € 60.000. Deze zijn grotendeels beoordeeld door interne experts van het NA.

De pool van experts is op basis van een 'Call for Experts' tot stand gekomen, na zorgvuldige selectie van nieuwe sollicitaties. De EC raadt aan experts regelmatig te vervangen door nieuwe experts. Dat heeft ook dit jaar plaatsgevonden.

Alle experts nemen deel aan instructiebijeenkomsten verzorgd door het NA. Dit jaar is net als vorig jaar extra aandacht besteed aan het beoordelingsproces, veldspecifieke aandachtspunten en het beoordelen van de impact van de ingediende projectaanvragen. Voordat de aanvragen door de experts worden beoordeeld moet een 'conflict of interest'-verklaring worden ondertekend. Na de selectieperiode vindt er een 'terugkomdag' plaats waarin de beoordeling van de aanvragen van Call 2019 geëvalueerd wordt.

³ Deze werkgroep bestaat uit medewerkers van het NA Erasmus+ Onderwijs & Training en het NA Erasmus+ Jeugd.

4. Beoordelen en scoren

Er zijn vier beoordelingscriteria, die samen 100 punten kunnen opleveren. De vier beoordelingscriteria hebben een drempelwaarde; de helft van het maximale aantal punten dat op het criterium behaald kan worden.

Als de totaalscore minder dan 60 is en/of op één van de criteria beneden de drempelwaarde is gescoord, wordt een projectaanvraag afgekeurd. De vier beoordelingscriteria zijn:

- Relevance of the project (30 punten)
- Quality of the project design and implementation (20 punten)
- Quality of the project team and the cooperation arrangements (20 punten)
- Impact and dissemination (30 punten)

Voor de volledige beschrijving van de criteria wordt verwezen naar p. 112 en 113 van de Erasmus+ Programme Guide (version 2 (2019): 15/01/2019).

De experts maken allereerst afzonderlijk een beoordeling. Wanneer beide beoordelingen ontvangen zijn, dan zal de *Lead Expert* (vooraf aangewezen door het NA) het initiatief nemen om samen tot een eindoordeel, de zogenaamde geconsolideerde beoordeling, te komen. De geconsolideerde score hoeft niet automatisch het gemiddelde van de twee afzonderlijke scores te zijn. Het is aan de experts om de uiteindelijke eindscore te bepalen.

Indien de individuele scores van de twee experts 30 punten of meer verschillen of indien twee experts samen niet uit de consolidatie komen, wordt een derde expert ingezet. De twee experts van wie de scores het dichtst bij elkaar liggen (mits geen verschil van 30 punten of meer), gaan met elkaar consolideren.

De geconsolideerde beoordeling bestaat uit scores en een toelichting per kwaliteitscriterium, een totaalscore en een algemene feedback op de aanvraag.

5. Feedback experts

Voor reflectie op het beoordelingsproces wordt ieder jaar een terugkombijeenkomst met de experts georganiseerd. In deze bijeenkomst is er ruimte voor het uitwisselen van ervaringen. Waar zijn de experts deze Call tegenaan gelopen en hoe hebben ze eventuele knelpunten opgelost? Wat zijn wij als NA tegengekomen? Tevens staan we stil bij hoe de experts onze dienstverlening vanuit het NA hebben ervaren: wat ging goed en wat kan beter? We halen hiermee waardevolle informatie op en tillen daarmee de kwaliteit van de beoordelingen en onze dienstverlening naar een hoger niveau.

In 2019 zal een halve dag van de terugkomdag besteed worden aan het trainen van de experts in het beoordelen van een interim- en eindrapportage. Het is van belang dat het moment van de interimrapportage benut wordt voor advies voor verbetering van de implementatie van het project.

6. Selectie

De projecten die met een voldoende zijn beoordeeld, worden op een ranglijst gezet. Dit gebeurt, zoals voorgeschreven door de Europese Commissie, per onderwijsveld. Voor po/vo zijn er twee selectielijsten: een voor de *School Exchange Partnerships* en een voor de 'reguliere' Strategische partnerschappen. Voor de overige velden is er per veld één selectielijst. De subsidie wordt toegekend aan projecten beginnend met het project met de hoogste score, opgeteld totdat het budget is uitgeput. Indien beschikbaar, komen enkele resterende projecten op de reservelijst terecht. Mocht één (of meer) van de geselecteerde projecten geen doorgang kunnen vinden dan wordt, conform de eisen van de Europese Commissie, het eerstvolgende project met de hoogste score geselecteerd. Indien bij één of meer onderwijsvelden budget over is na toekenning van de

geselecteerde projecten, kan het NA overgaan tot toekenning van de hoogst scorende projecten op de reservelijst. Indien nodig wordt budget van het ene naar het andere onderwijsveld overgeheveld.

Het NA voert een check uit om uit te sluiten dat er sprake is van *'multiple submission / funding'* van de ingediende projecten. Er is sprake van *'multiple submission / funding'* als hetzelfde project in meer dan één programmaland is ingediend of indien een instelling meerdere aanvragen indient die identiek zijn. Het NA voert tevens een *'operational and financial capacity check'* uit op projecten waarbij de begunstigde geen publieke of internationale organisatie is en de subsidieaanvraag voor een bedrag van € 60.000 of meer is. Hierbij wordt de financiële gezondheid van de aanvragende organisatie getoetst. Bovendien dienen alle partnerinstellingen gevalideerd te zijn. De geselecteerde projecten komen onder deze voorbehouden in aanmerking voor subsidie, maar kunnen pas definitief worden toegekend op het moment dat deze checks zijn gedaan en de uitslag positief is.

7. Nationaal Evaluatie Comité

Zodra de beoordelingen definitief zijn en het NA tot een verdeling is gekomen van de gelden over de aanvragers wordt een voorstel voor toekenning van subsidie gemaakt voor het Nationaal Evaluatie Comité. Het Nationaal Evaluatie Comité beslist over dit voorstel en kijkt met name of er sprake is van zorgvuldigheid, billijkheid en redelijkheid en niet van willekeur.

De bijeenkomst van het evaluatiecomité kent de volgende procedure:

- Het comité neemt kennis van de uitkomsten van de ontvankelijkheidscheck;
- Het comité neemt kennis van de uitkomsten van de kwaliteitsevaluatie van de experts;
- Het comité bespreekt het selectievoorstel met inachtneming van de beslisregels die eerder in het werkprogramma zijn vastgelegd.

Projecten worden geselecteerd op basis van kwaliteit zoals uitgedrukt in de eindscore.

In 2019 kwam het Nationaal Evaluatie Comité op 2 juli 2019 bijeen. Het comité bestaat uit medewerkers van verschillende directies van het ministerie van OCW die zelf geen verantwoordelijkheid dragen voor het programma Erasmus+.

3 Resultaten na beoordeling en selectie

3.1 Beschikbare subsidie Call 2019

In de tabel hieronder staat het totale budget per veld. In de tweede kolom staan de budgetten die gereserveerd zijn voor de TCA's⁴, in de derde kolom het bedrag dat is overgeheveld vanuit actielijnd KA1 en in de laatste kolom staan de beschikbare budgetten voor Call 2019 KA2 Strategische partnerschappen.

Sector	Totaal budget KA2	Waarvan voor TCA	Resterend budget van KA1	Budget voor KA2 Partnerships
po/vo	€ 10.676.683	€ 22.500		€ 10.654.183
mbo	€ 3.424.668	€ 22.500		€ 3.402.168
ho	€ 3.453.367	€ 25.000		€ 3.428.367
ve	€ 3.937.262	€ 30.000	€ 75.597	€ 3.982.859
Totaal	€ 21.491.980	€ 100.000		€ 21.467.577

3.2 Ontvankelijke en geselecteerde aanvragen uitgesplitst naar onderwijsveld

In de Call 2019 zijn in totaal 192 aanvragen ingediend. Hieronder worden de aantallen aanvragen die zijn ontvangen en geselecteerd per veld weergegeven. In totaal 10 projecten komen op de reservelijst.

Veld	po/vo	po/vo SEP	mbo	ho	ve	totaal
Ingediende aanvragen en ontvankelijke aanvragen	21	86	30	26	29	192
Aantal voldoende kwaliteit ⁵ en %	13 (62%)	56 (65%)	20 (66%)	21 (81%)	19 (66%)	134 (70%)
Geselecteerd	13	56	13	11	14	107
Reserve	0	0	2	2	5	9

De stijging van het aantal ingediende aanvragen is dit jaar doorgezet. In onderstaande tabel zijn de aantallen van alle ingediende KA2 aanvragen weer gegeven.

2014	2015	2016	2017	2018	2019
235	202	145	112	173	192

De stijging in het aantal ontvangen aanvragen is het grootst bij po/vo en ve. Bij po/vo zijn er zeven aanvragen meer ingediend dan in 2018. De belangstelling voor de School Exchange Partnerships blijft onverminderd groot. Voor ve zijn er 14 aanvragen meer ingediend, bijna een verdubbeling van het aantal van 2018. Voor mbo blijft het aantal aanvragen nagenoeg onveranderd ten opzichte van vorig jaar. Vanaf hoofdstuk 4 worden de trends per sector verder toegelicht.

⁴ TCA staat voor Transnational Cooperation Activity: internationaal georganiseerde activiteiten zoals contactseminars en studiebezoeken op bepaalde thema's.

⁵ Het gaat hier om projecten die voldoende scores (totaalscore van 60 punten of meer en op de onderliggende criteria 50% of meer van de maximale score voor betreffend criterium).

3.3 Beschikbare, aangevraagde en toegekende subsidie

Na selectie zijn de projecten per veld op basis van de scores op rangorde gezet. Alleen de projecten die op alle vier de criteria minimaal 50% van de toe te kennen punten scoren én 60 punten of meer in totaal, komen in aanmerking voor subsidie. Per veld is gekeken hoeveel projecten er gefinancierd kunnen worden (zie selectielijsten in de bijlage). Voor alle velden behalve po/vo (KA201) zijn twee projecten op de reservelijst geplaatst.

In de tabel hieronder staat het voorstel voor toekenning per veld. Naar aanleiding van de restbedragen is budget herverdeeld binnen en tussen de sectoren. Deze herverdeling wordt toegelicht in paragraaf 3.4.

Veld	po/vo	po/vo SEP	mbo	ho	ve	Totaal
Beschikbare subsidie	€ 3.196.255	€ 7.457.928	€ 3.402.168	€ 3.428.367	€ 3.982.859	€ 21.467.577
Subsidie aangevraagd	€ 6.734.725	€ 7.196.280	€ 7.542.397	€ 10.352.459,75	€ 7.514.681	€ 39.340.543
Voorstel toekenning sectorbudget	€ 3.000.042	€ 5.316.613	€ 3.144.373	€ 3.229.084	€ 3.841.902	€ 18.532.014
Rest bedrag	€ 196.213	€ 2.107.875	€ 257.795	€ 199.283	€ 140.957	€ 2.902.123

3.4 Toedeling van restsubsidie

In de tabel in paragraaf 3.2 is per veld weergegeven of er een restbedrag is. Hieronder een overzicht van de restbudgetten.

Veld	Restbedrag
po/vo (201)	€ 196.213,00
po/vo SEP (229)	€ 2.107.875,00
mbo (202)	€ 257.795,00
ho (203)	€ 199.283,00
ve (204)	€ 140.957,00
Totaal:	€ 2.902.123,00

De restbedragen zijn op de volgende manier verdeeld: alle po/vo projecten van minimaal 60 punten worden toegekend vanuit het restbudget van po/vo SEP. Hierdoor kunnen alle po/vo projecten van minimaal 60 punten gefinancierd worden en komt een groot deel van het restgeld ten goede van de po/vo sector. Van het restgeld dat hiervan overblijft wordt van elke andere sector één project gefinancierd. Hierna blijft nog een bedrag over waarmee twee ho projecten kunnen worden gefinancierd. Dit zijn de twee hoogst scorende projecten van de lijst waarop projecten van alle sectoren gerangschikt staan.

Toekenning per veld op basis van herverdeling:

Veld	po/vo	po/vo SEP	mbo	ho	ve	Totaal
Beschikbare subsidie	€ 3.196.255	€ 7.457.928	€ 3.402.168	€ 3.428.367	€ 3.982.859	€ 21.467.577
Voorstel toekenning sectorbudget na herverdeling	€ 4.310.078	€ 5.316.613	€ 3.561.864	€ 4.520.751	€ 4.124.062	€ 21.833.368
Rest bedrag	- € 1.113.823	€ 2.141.315	- € 159.696	- € 1.092.384	- € 141.203	- € 365.791

4 Strategische partnerschappen in het primair en voortgezet onderwijs

4.1 Profiel po/vo 2019: het veld, het budget, de aanvragen

Het veld

De veranderingen van Erasmus+ voor de sector primair en voortgezet onderwijs zijn en blijven groot. De uitgebreide aanvraagprocedure, de hoeveelheid informatie en vooral de inhoudelijke invulling van een strategisch partnerschap stelt de sector voor een uitdaging. Van projecten wordt een beleidsrijkere invulling verwacht, een verband tussen de activiteiten en de resultaten van het partnerschap en het beleid van de deelnemende instellingen. Ook na zes jaar Erasmus+ blijft dit met name voor de scholen nog steeds een uitdaging. Met de komst van het nieuwe type strategisch partnerschap in 2018, de *School Exchange Partnerships*, lijkt de sterke daling die de afgelopen jaren in de aantallen ingediende aanvragen te zien was, gekeerd te zijn. Het nieuwe projecttype is vanwege zijn laagdrempeligheid ook een goed alternatief voor scholen die eerder gebruik maakten van de IPV-mobiliteitssubsidies.

De *School Exchange Partnerships* maakt het programma meer toegankelijk voor scholen die willen starten met Erasmus+ of die een project willen dat meer gericht is op mobiliteit en bijdraagt aan de ontwikkeling van de school als organisatie. Het is geen terugkeer naar het Comenius-programma; het project moet een duidelijke inhoudelijke component hebben en gericht zijn op school development. Dit jaar is het tweede jaar dat scholen gebruik kunnen maken van dit laagdrempeligere projecttype. Het enthousiasme voor deze actielijn blijft groot. In 2019 is er een duidelijke trend voor kleinere partnerschappen zichtbaar. Terwijl in 2018 15% van alle aanvragen bilaterale projecten betrof, steeg dit percentage tot bijna 50% in 2019. Helaas blijkt dat een deel van de scholen moeite heeft om een inhoudelijke component in de projecten aan te brengen en de koppeling te maken met *school development*.

Nationale Agentschappen dienen een aparte selectielijst met eigen budget (van ten minste 50% van het totale KA2 budget voor po/vo) voor deze partnerschappen te hanteren. Het Nederlandse NA heeft in overleg met het ministerie van OCW besloten om 70% van het budget te reserveren voor de *School Exchange Partnerships* en 30% voor de overige Strategische partnerschappen. In 2019 bleek deze verdeling minder geschikt dan in 2018. Dat komt met name door twee redenen: een flinke stijging van het aantal KA201 aanvragen en de daling van het gemiddelde aangevraagde budget per KA229 aanvraag. Terwijl het aantal ingediende KA229 aanvragen nagenoeg hetzelfde bleef, daalde het totale aangevraagde budget met maar liefst € 1.700.000. Doordat de scholen kiezen voor kleinere partnerschappen met minder partners en het projectbudget een maximaal toegestaan plafond kent van € 16.500 per deelnemende school per jaar, daalt het gemiddelde aangevraagde budget. Het beschikbare budget laat dit jaar voor het eerst toe om alle projecten die de kwaliteitsdrempel halen toe te kennen. Op de selectielijst voor de overige Strategische partnerschappen wordt geen verdere verdeling meer gemaakt naar *Development of Innovation* en *Exchange of Good Practices*, met name omdat er in de afgelopen jaren onder deze specifieke actielijn weinig tot geen projecten voor *Exchange of Good Practices* werden ingediend. Dit blijkt een goede keuze te zijn geweest; slechts drie van de 21 aanvragen waren voor *Exchange of Good Practices*.

Het budget

Voor Strategische partnerschappen po/vo is dit jaar in totaal een budget van € 10.676.683 beschikbaar. Hiervan is € 22.500 bestemd voor TCA's po/vo. Het totale budget voor KA2 po/vo komt daarmee op € 10.654.183 waarvan 70% voor de *School Exchange Partnerships* (€ 7.457.928) en 30% voor de overige Strategische partnerschappen (€ 3.196.255) is bestemd.

Voor de *School Exchange Partnerships* (KA229) tussen alleen scholen zijn 86 aanvragen ontvangen, waarbij alle aanvragen ontvankelijk waren. Het aangevraagde bedrag voor deze actielijn was in totaal € 7.196.280. Van de 86 ontvankelijke aanvragen voldeden 56 aan de kwaliteitscriteria, en 30 aanvragen zijn als onvoldoende beoordeeld door de experts. Van het beschikbare budget kunnen alle 56 als voldoende beoordeelde projecten gesubsidieerd worden.

Voor de overige Strategische partnerschappen (KA201) zijn in totaal 21 aanvragen ingediend die allemaal ontvankelijk waren. Het totale aangevraagde bedrag voor deze actielijn was € 6.734.725. Van deze projecten voldeden 13 aan de kwaliteitscriteria; acht aanvragen zijn als onvoldoende beoordeeld door de experts. Van het beschikbare budget kunnen na herverdeling vanuit po/vo SEP alle voldoende beoordeelde projecten gefinancierd worden.

Voor zowel KA229 als KA201 zijn er voor sommige projecten aanpassingen gedaan in het budget. De aanpassingen in de budgetten van KA229 projecten zijn aangebracht naar aanleiding van adviezen van experts en hebben betrekking op het verminderen dan wel het gedeeltelijk afkeuren van de aangevraagde *Exceptional Costs* en/of *Special Needs* of het verminderen van de bedragen aangevraagd voor de *Learning/Teaching/Training Activities* (LTTA) waarbij de aanvragers de voor dit type partnerschappen niet voorziene *transnational project meetings* als LTTA hebben aangevraagd. De aanpassingen in de budgetten van KA201 projecten zijn aangebracht naar aanleiding van adviezen van de experts en hebben betrekking op het verminderen dan wel tot het (gedeeltelijke) afkeuren van de aangevraagde *Exceptional Costs* of het verminderen van de bedragen aangevraagd voor de *Intellectual Outputs*.

De aanvragen

In de Call 2014 dienden 135 instellingen een aanvraag in, het jaar daarna in 2015 was dit aantal gedaald naar 89, in 2016 naar 58, in 2017 naar 52 en in 2018 gestegen naar 100 met de komst van de nieuwe actielijn specifiek voor scholen. In 2019 is het totale aantal ingediende aanvragen verder gestegen naar 107. In 2019 was er een substantiële groei van het aantal aanvragen voor de 'reguliere' Strategische partnerschappen, terwijl het aantal aanvragen voor School Exchange Partnerships stabiel bleef. De 'reguliere' Strategische partnerschappen voor po/vo (KA201) zijn veelal projecten met actoren uit verschillende onderwijssectoren, maar ook met organisaties van buiten het onderwijs. Deze projecten werken echter wel allemaal toe naar outputs die inzetbaar zijn in het primair en/of voortgezet onderwijs. Veel projecten geven aan te werken aan horizontale Europese prioriteiten zoals *Open education and innovative practices in a digital era* en *Development of relevant and high-quality skills and competences*. Sectorspecifieke prioriteiten als *Strengthening the profile(s) of the teaching profession* en *Promoting the acquisition of skills and competences* worden ook veelvuldig genoemd.

Met het wegvallen van de mobiliteitssubsidies onder de nationale IPV-regeling in 2018 en met de komst van het nieuwe type *School Exchange Partnerships* hebben veel voormalige IPV-scholen de weg weten te vinden naar Erasmus+. De interesse voor School Exchange Partnerships blijft groot. Gezien de doelstellingen van dit type partnerschap is het geen verrassing dat de meest genoemde horizontale prioriteit *Supporting individuals in acquiring and developing basic skills and key competences* is en de meest genoemde sectorspecifieke prioriteit *Promoting a comprehensive approach to language teaching and learning*. Helaas is wel gebleken dat niet alle scholen de insteek van Erasmus+ voor een beleidsrijkere invulling van internationale samenwerkings- en

uitwisselingsprojecten hebben begrepen. In aanloop naar de Call 2020 zal het NA hier dan ook nog meer aandacht aan besteden.

Overzicht percentage van aanvragen boven de *threshold* vanaf 2014 School Exchange Partnerships (KA219-KA229):

Jaar	aantal aanvragen	% van onder de drempelwaarde of < 60 %	% van de aanvragen met voldoende kwaliteit	Aantal toegekende projecten
2019	86	35%	65%	56
2018	87	20%	80%	55
2017	37	37%	63%	22
2016	39	23%	77%	22
2015	68	35%	65%	12
2014	110	44%	56%	11

Overzicht percentage van aanvragen boven de *threshold* vanaf 2014 Strategic Partnerships for School Education (KA200-KA201):

Jaar	aantal aanvragen	% van onder de drempelwaarde of < 60 %	% van de aanvragen met voldoende kwaliteit	Aantal toegekende projecten
2019	21	38%	62%	13
2018	13	8%	92%	8
2017	15	20%	80%	12
2016	19	22%	78%	10
2015	21	10%	90%	9
2014	25	36%	64%	4

4.2 Kwaliteit van de aanvragen

Strategische partnerschappen KA201 (zonder SEP – *School Exchange Partnerships*)

Van de 21 ontvankelijk verklaarde aanvragen voor Strategische partnerschappen voldoen acht aanvragen niet aan de kwaliteitscriteria. Dit in tegenstelling tot vorig jaar toen maar één project niet aan de kwaliteitscriteria voldeed. De geconsolideerde scores van de 21 projecten liggen tussen 48 en 87,5 punten. De geconsolideerde scores van de projecten die worden toegekend, zijn gelijk aan of hoger dan 60,5 punten. Eén project scoort met 69,2 punten als geheel boven de kwaliteitsdrempel, maar op één van de beoordelingscriteria (project design) onder de drempel, waardoor het project niet voldoet aan de kwaliteitseisen. Dit project wordt dan ook afgewezen. De gemiddelde score van alle ontvankelijke aanvragen is 69,6 punten. Dit is nagenoeg gelijk aan 2018.

Het slagingspercentage voor projecten die boven de drempel scoren ligt dit jaar op 100%, wat een flinke stijging is ten opzichte van 2018 waar het percentage op 67% lag. Dit komt doordat er bij de School Exchange Partnerschappen geld over is en deze middelen overgeheveld kunnen worden naar 'reguliere' Strategische partnerschappen. Hierdoor is er dit jaar meer budget beschikbaar voor deze actielijn waardoor alle projecten boven de drempel gefinancierd kunnen worden. Eén ingediend project is een vervolg op en verdieping van een reeds afgerond succesvol Strategische Partnerschap uit Call 2015.

School Exchange Partnerships KA229 (SEP)

Om de kwaliteit van dit nieuwe type partnerschap te waarborgen heeft het een NA gevarieerd voorlichtingsrepertoire toegepast, waaronder naast de gebruikelijke landelijke voorlichtingsrondes en adviesgesprekken ook regionale sessies, webinars, schrijfsessies en inloopsessies. Het aanbod van contactmomenten steeg, maar het percentage van de projecten die boven de drempel scoren, is gedaald. Door het wegvallen van een mogelijkheid om een budget aan te vragen voor *transnational project meetings*, kiezen de scholen steeds meer voor bilaterale modellen, waardoor het projectdesign eenvoudiger wordt. Steeds meer scholen dienen meerdere projectaanvragen in, omdat het budgetplafond het aantal deelnemende leerlingen beperkt. Dit resulteert in versplintering van de aanvragen, met minder kwaliteit.

Van de 86 ontvankelijk verklaarde aanvragen voor *School Exchange Partnerships* voldeden 30 aanvragen niet aan de kwaliteitscriteria. Het NA is voornemens om de afgewezen projecten actief te benaderen om extra begeleiding te bieden in aanloop naar de Call 2020. De geconsolideerde scores van de beoordeelde partnerschappen liggen tussen 20,0 en 92,5 punten. Eén project scoort met 70 punten als geheel boven de kwaliteitsdrempel, maar op één onderdeel (project design) onder de drempel, waardoor het project niet voldoet aan de kwaliteitseisen en wordt afgewezen. De scores van de projecten die binnen het budget worden toegekend, beginnen bij 60,0. De gemiddelde score van alle ontvankelijke aanvragen is 65,3 punten. Deze score is lager dan in 2018 en is gelijk aan het niveau van 2017.

Het slagingspercentage van de aanvragen die boven de drempelwaarde scoren, is 100%. Dat is een stijging in vergelijking met de resultaten van 2018. Het aantal toegekende projecten is nagenoeg gelijk aan het aantal van de toegekende projecten in 2018. Tegelijkertijd is het gemiddelde budget per project gedaald. Dat komt door de stijging van bilaterale projecten met kleinere budgetten. De forse stijging van het beschikbaar gestelde budget voor KA2 in de sector po/vo blijkt niet volledig uitgeput te kunnen worden.

4.3 Toekenning budget

Voor po/vo zijn er dit jaar twee selectielijsten: een voor de *School Exchange Partnerships* en een voor de 'reguliere' Strategische partnerschappen po/vo.

Op basis van het beschikbare budget en de uitkomst van de beoordeling is de totale toekenning voor de *School Exchange Partnerships* € 5.316.613. Hierdoor resteert een bedrag van € 2.107.875. Dit bedrag wordt (gedeeltelijk) toegevoegd aan het budget voor de 'reguliere' Strategische partnerschappen. Het andere deel wordt over de andere velden verdeeld. Er worden geen projecten op de reservelijst geplaatst.

Op basis van het beschikbare budget en uitkomst van de beoordeling is de totale toekenning voor de 'reguliere' Strategische partnerschappen € 4.310.078. Dit bedrag is hoger dan het beschikbare budget voor dit type partnerschap. Dit komt door de overheveling vanuit de 'School Exchange Partnerschappen' waar een groot deel van het budget niet benut kan worden. Een deel van dit bedrag is overgeheveld naar de lijst met de 'reguliere' Strategische partnerschappen waardoor alle projecten die boven de kwaliteitsdrempel scoren gefinancierd kunnen worden.

5 Strategische partnerschappen in het middelbaar beroepsonderwijs

5.1 Profiel mbo 2019: het veld, het budget, de aanvragen

Het veld

Het mbo-veld kent initiële en post-initiële opleidingen, die worden verzorgd door publiek gefinancierde instellingen, bedrijfsopleidingen en private opleidingsinstituten. In EU-termen gaat het om *Initial VET* en *Continuing VET*. Elke organisatie die actief is in of voor het mbo mag aanvragen, waarmee de aanvragers een diverse groep kunnen vormen van scholen, trainingsinstituten, gemeenten, ondernemers en bijvoorbeeld kennis- en zorginstellingen.

Strategisch partnerschappen binnen Erasmus+ stellen de mbo-sector in staat om internationaal kennis uit te wisselen en in samenwerking het onderwijs te vernieuwen. Daarmee is een strategisch partnerschap een middel om bij te dragen aan de oplossing van actuele problemen. In de laatste 'De Staat van het Onderwijs' noemt de Onderwijsinspectie diverse prangende thema's voor het mbo: de bevordering van gelijke kansen voor alle studenten (inclusie), de relevantie van opleidingen in een snel veranderende arbeidsmarkt, en de kwaliteitszorg rondom onderwijs en examens. Op al deze thema's heeft het NA de laatste jaren binnen KA2 projectvoorstellen gezien. De huidige Call is daarop geen uitzondering. Het valt deze Call op dat diverse projecten zich richten op 21ste-eeuwse vaardigheden of soft skills om het onderwijs beter te laten aansluiten bij de arbeidsmarkt. Dit alles maakt duidelijk dat de aanvragen voor Strategische partnerschappen 'mee-ademen' met de actuele problematiek in het mbo.

Het Nederlandse mbo-veld maakt de laatste jaren gestaag vorderingen in internationalisering en de strategische inzet daarvan voor versterking van het beroepsonderwijs. Op dit moment hebben 40 mbo-instellingen de Erasmus+ VET Mobility Charter (KA1). Deze instellingen hebben aangetoond te beschikken over een strategie voor internationalisering van leerinhouden, kwalificaties en curriculum, en te werken aan het verhogen van de kwaliteit van hun internationaliseringsactiviteiten. Strategische partnerschappen (KA2) zijn binnen die strategie een goede mogelijkheid om de aandachtsgebieden van mobiliteitsprojecten te verbeteren.

Bij de beoordeling van aanvragen is net als vorige jaren sterk gelet op de relevantie en impact voor het mbo-stelsel vanuit de vragen: past de aanvraag bij het veld en gaat het structureel iets bijdragen aan verbetering van de kwaliteit van het mbo? Deze impact moet nadrukkelijk verder gebracht worden dan de directe omgeving van de projectpartners. Beoordelaars letten hier speciaal op en geven indien nodig adviezen mee aan de projectaanvragers. Ook is gekeken in hoeverre aanvragers aansluiten bij wat andere mbo-instellingen, nationaal of internationaal, in gang hebben gezet op het onderwerp van het betreffende project.

Het budget

Voor 2019 is een budget van € 3.402.168 voor KA2 Strategische partnerschappen gereserveerd (exclusief het budget voor TCA's). Dit is een verhoging van € 338.858 ten opzichte van het beschikbare bedrag in 2018 (€ 3.097.332). In 2016 en in 2017 is het budget voor het mbo niet uitgeput, in 2018 konden niet alle projecten boven de *threshold* worden toegekend, gezien het vooraf gereserveerde budget. Ook in 2019 is het budget ruim overvraagd.

De aanvragen

Het doel van een KA2-project is het ontwikkelen, overdragen en/of implementeren van innovatieve toepassingen. Voor het mbo kan dit via een *Development of Innovation* of *Exchange of Good Practices*. De *Exchange of Good Practices* projecten hebben vaak een kleiner budget, omdat hier geen *Intellectual Outputs* worden ontwikkeld en gedeeld via een *Multiplier Event*.

Er is gekozen om geen gebruik te maken van een vooraf vastgestelde budgetscheiding tussen de twee projectsoorten *Development of Innovation* of *Exchange of Good Practices*.

Dit jaar zijn in totaal 30 KA2 mbo aanvragen ontvankelijk verklaard. Hiervan richten zich vijf aanvragen op *Exchange of Good Practices* en 25 op *Development of Innovation*. Er is voor een bedrag van ruim 7,5 miljoen euro subsidie aangevraagd.

Ten opzichte van vorig jaar is het aantal aanvragen precies gelijk. Dat betekent een bestending van de stijging die in 2018 te zien was. Het aantal aanvragen dat na beoordeling de drempelwaarde behaalde is eveneens iets gestegen.

VET Overzicht percentage van aanvragen boven de *threshold*, vanaf 2014:

Jaar	aantal aanvragen	% van onder de drempelwaarde of < 60 %	% van de aanvragen van voldoende kwaliteit	Aantal toegekende projecten
2019	30	33%	67%	13
2018	30	43%	57%	13
2017	19	37%	63%	12
2016	24	50%	50%	12
2015	42	52%	48%	13
2014	43	56%	44%	13

VET Overzicht slagingspercentage (afgerond) voor alle aanvragen en op basis van score, vanaf 2014:

Jaar	Slagingspercentage van alle aanvragen	Slagingspercentage bij voldoende kwaliteit
2019	43%	66%
2018	43%	76%
2017	63%	100%
2016	50%	100%
2015	31%	65%
2014	30%	68%

Het NA heeft actief ingezet op het (beter) informeren van de doelgroep over het beschikbare budget en mogelijkheden van het programma en op de ondersteuning met nieuw ontwikkelde materialen en het voeren van (meerdere) individuele adviesgesprekken. Met de verwachte budgetstijging in Erasmus+ van jaarlijks 10% de komende jaren zal het NA extra energie steken in de promotie van Strategische partnerschappen in het mbo-veld.

5.2. Kwaliteit van de aanvragen

De kwaliteit van aanvragen heeft, net als andere jaren, aandacht gekregen door middel van een extra training, voorlichting en adviesgesprekken. Daarnaast is voorafgaand aan het indienen van de projecten een webinar gegeven over het nieuwe aanvraagformulier en de valkuilen bij het aanvragen van de budgetposten. Een enquête onder personen die voor deze Call contact hadden met het NA leert dat de bijeenkomsten en informatie van het NA goed worden gebruikt en beoordeeld.

In Call 2019 is 66% van de aanvragen, 20 van de 30, van voldoende kwaliteit bevonden. Elf aanvragen scoren onvoldoende op kwaliteit. De meeste afgewezen projecten hebben in totaal onvoldoende punten behaald, maar een enkele projectaanvraag scoort heel specifiek op één onderdeel onder de maat en is daarom afgewezen.

Ten opzichte van Call 2018 is het percentage aanvragen van voldoende kwaliteit gestegen: van 57% naar 66%. Uit een analyse van de vorige aanvraagronde bleek dat met name individuele adviesgesprekken de slagingskans van projectaanvragen doet toenemen. Deze adviesgesprekken zijn daarom extra onder de aandacht gebracht. Naar aanleiding van de huidige Call zal opnieuw een analyse uitgevoerd worden. Met behulp van de resultaten hiervan scherpt het NA de informatievoorziening en dienstverlening voor Call 2020 verder aan, met als doel een verdere verbetering van de kwaliteit van aanvragen.

5.3 Toekenning budget

Op basis van het beschikbare budget en uitkomst van de beoordeling is de totale toekenning voor mbo € 3.144.373. Het eerstvolgende project dat op de reservelijst staat heeft een aangevraagd budget van € 417.491. Het benodigde budget van € 257.795,00 wordt overgeheveld vanuit het restbudget van po/vo SEP. Hiermee komt het totaal toegekende bedrag op € 3.561.864. Daaropvolgend zijn er nog zes projecten met score tussen 68 en 60 punten. De kans dat een reserveproject alsnog een toekenning in het mbo-veld krijgt is minimaal omdat weinig kans is dat een overeenkomst niet doorgaat. Het NA kiest er daarom voor om een korte reservelijst te hanteren van twee projecten, met respectievelijk 68 en 67 punten. De overige projecten ontvangen direct een afwijzing.

Het gemiddelde aangevraagde budget van de toegekende projecten is € 262.031 en loopt uiteen van nog geen € 80.000 tot ruim € 400.000. Van de 20 voldoende scorende aanvragen kunnen er 13 van het beschikbare budget worden gefinancierd.

6 Strategische partnerschappen in het hoger onderwijs

6.1 Profiel ho 2019: het veld, het budget, de aanvragen

Het veld

De Nederlandse hogeronderwijsinstellingen hebben jarenlange ervaring met het aanvragen van Europese samenwerkingsprojecten. Binnen het programma Erasmus+ zijn dit projecten die vallen onder de decentrale KA2-acties, de strategische partnerschappen, en onder de centrale KA2-acties, zoals projecten in het kader van capaciteitsopbouw en de grote, meer innovatieve, *Knowledge Alliances*. De strategische partnerschappen kunnen klein- of grootschalig zijn en betreffen een samenwerking met partners binnen de onderwijssector(en) en/of met partners daarbuiten. Er is een grote vrijheid in het soort project dat kan worden aangevraagd, zolang het project maar bijdraagt aan een bepaalde mate van innovatie en verbetering van het hoger onderwijs in Europa. Erasmus+ heeft als doelstelling dat de projecten aantoonbare impact hebben en dat de uitkomsten duurzaam zijn.

Budget

Het voor KA2 ho geormerkte budget voor 2019 is € 3.428.367. In deze Call is het totaal aangevraagde budget € 10.352.459,75; de gemiddelde budgetaanvraag voor ho voor call 2019 is € 398.171,53.

De aanvragen

Het NA heeft dit jaar 26 ho-aanvragen ontvangen binnen KA2. Alle aanvragen zijn ontvankelijk verklaard. De aanvragen zijn aangevraagd door:

- 6 universiteiten (5 aanvragen minder van universiteiten ten opzichte van voorgaande jaren, 2 universiteiten hebben ieder 2 aanvragen ingediend);
- 10 hbo-instellingen (drie hogescholen hebben ieder twee aanvragen ingediend en één hogeschool heeft drie aanvragen ingediend);
- 3 universitair medisch centra (twee meer ten opzichte van vorig jaar);
- 7 niet-onderwijs-instellingen (twee meer ten opzichte van vorig jaar).

Het aantal aanvragen is ten opzichte van voorgaande jaren iets gedaald:

Call jaar	Aantal ontvankelijke aanvragen
2019	26
2018	27
2017	31
2016	37
2015	41
2014	44

Het NA ziet een aantal mogelijke oorzaken voor deze lichte daling:

- Betere informatie over waar een strategisch partnerschap aan moet voldoen en welke kaders er zijn;
- Door adviesgesprekken worden projectideeën verder aangescherpt en wordt een aantal projectideeën juist niet ingediend of pas in een later jaar ingediend.

Twee universiteiten en twee hogescholen hebben ieder twee aanvragen ingediend, één hogeschool heeft drie aanvragen ingediend. Zes aanvragers die al eerder een aanvraag hebben ingediend, hebben dit jaar datzelfde project (een vernieuwde versie) weer ingediend. Drie daarvan komen nu in aanmerking voor subsidie.

6.2 Kwaliteit van de aanvragen

De geconsolideerde scores van de aanvragen liggen tussen de 48 en 90 punten. Vijf projecten komen niet in aanmerking voor subsidie, omdat hun eindscore lager is dan 60,0 punten.

Er komen 21 aanvragen in aanmerking voor subsidie, waarvan 13 voorstellen 70,0 punten of hoger scoren.

Overzicht percentage aanvragen boven de drempelwaarde van minimaal 60 punten vanaf 2014:

Jaar	aantal aanvragen	% van onder de drempelwaarde of < 60 %	% van de aanvragen met een score > 60 punten
2019	26	19%	81%
2018	27	14%	85%
2017	31	19%	81%
2016	38	29%	71%
2015	41	29%	71%
2014	44	34%	66%

Overzicht slagingspercentage (afgerond) voor alle aanvragen en op basis van score vanaf 2014:

Jaar	Slagingspercentage van alle aanvragen	Slagingspercentage bij een score van > 60
2019	42%	52%
2018	33%	39%
2017	26%	32%
2016	18%	26%
2015	17%	24%
2014	14%	21%

6.3 Toekenning budget

Op basis van het beschikbare budget is de totale toekenning voor ho € 3.229.084. Er blijft een restbedrag over van € 199.283. Zoals is aangegeven onder punt 3.4 zorgt het restbedrag vanuit *po/vo School Exchange Partnerships* ervoor dat nog drie ho-aanvragen gefinancierd kunnen worden. Hiermee wordt de totale toekenning voor ho € 4.520.751 en kunnen er elf projecten gefinancierd worden.

7 Strategische partnerschappen in de volwasseneducatie

7.1 Profiel ve 2019: het veld, het budget, de aanvragen

Het veld

De volwasseneneducatie in Nederland is volop in beweging. De gedwongen winkelnering voor de bekostigde educatie is afgeschaft en decentrale aansturing vindt plaats via 35 arbeidsmarktregio's. Iedere arbeidsmarktregio heeft een contactgemeente die verantwoordelijk is voor de besteding van het educatiebudget. Gemeenten hebben zo meer beleidsvrijheid en kunnen volwasseneneducatie ook verbinden aan andere beleidsterreinen. De educatiemiddelen blijven voorlopig geoormerkt binnen de Wet Educatie Beroepsonderwijs, met het voornemen deze op termijn over te hevelen naar het gemeentefonds.

Maatschappelijke organisaties als bibliotheken, welzijnsinstellingen en vrijwilligersorganisaties vervullen een steeds grotere rol binnen de volwasseneneducatie en weten hiervoor ook de Erasmus+-subsidie te vinden. Er worden samenwerkingsverbanden gesloten en ook universiteiten en hogescholen zetten zich in om volwassenen met een lager opleidingsniveau te helpen zich te redden in de samenleving. Aansluiting met Leven Lang Leren en het mbo-veld blijven belangrijke issues binnen de volwasseneneducatie. Samenwerking met het in 2018 opgerichte Kennispunt MBO Leven Lang Ontwikkelen biedt kansen om hen ook via Erasmus+ te ondersteunen.

Het actieprogramma *Tel mee met Taal*, waarmee de departementen OCW, VWS en SZW gezamenlijk willen tegengaan dat mensen met een beperkte taalvaardigheid aan de kant komen te staan, is verlengd tot en met 2019. Daarnaast is begin 2019 de vervolgaanpak voor 2020–2024 gepresenteerd, waarin drie doelstellingen zijn gepresenteerd: 1) meer mensen bereiken met een aanpak op maat; 2) weten wat werkt: meer inzicht in kwaliteit en effectiviteit; 3) Samen aan de slag onder regie van gemeenten. Met de aansluiting van het ministerie van BZK naast OCW, VWS en SZW, richt het programma zich hiermee nadrukkelijker dan voorheen op digitale inclusie en digitale vaardigheden, naast taalvaardigheid. De aangekondigde maatregelen die bijdragen aan de genoemde doelstellingen zullen in de loop van dit jaar verder vorm krijgen.

Binnen het programma Erasmus+ wordt de volgende uitleg gegeven aan volwasseneneducatie: '*All forms of non-vocational adult education, whether of a formal, non-formal or informal nature (for continuous vocational training see 'VET')*'. Het programma biedt mogelijkheden om volwassenen te ondersteunen bij hun participatie aan de maatschappij (sociale inclusie) en bij de toeleiding naar de arbeidsmarkt.

Organisaties die een aanvraag indienen, kunnen zowel publiek als privaat zijn, zolang ze bovenbeschreven doelgroep bedienen. Dit maakt de groep aanvragers zeer divers. Het *Electronic Platform for Adult Learning in Europe* (EPALE) is een online platform voor én door professionals die werkzaam zijn in de volwasseneneducatie. Via het platform kunnen docenten, opleiders, beleidsmakers en onderzoekers onderling contact leggen, kennis delen en ideeën opdoen. EPAL is een initiatief van de Europese Commissie en maakt deel uit van het subsidieprogramma Erasmus+. Er wordt nauw samengewerkt met de NSS EPAL voor de implementatie van Erasmus+; denk bijvoorbeeld aan promotie, het bereiken van nieuwe doelgroepen en het verspreiden van projectresultaten.

Het budget

Voor 2019 is een budget van € 3.982.859 gereserveerd voor KA2 Strategische partnerschappen (exclusief het budget voor TCA's). Dit is een verhoging van ruim 1,3 miljoen ten opzichte van 2018, waarin € 2.670.797 beschikbaar was. In 2019 zijn er ook meer aanvragen dan er toegekend kunnen worden vanuit het budget voor ve.

De aanvragen

Binnen de Erasmus+ KA2 subsidie voor de volwasseneducatie moeten organisaties de keuze maken welk type Strategisch Partnerschap zij aanvragen: een relatief klein partnerschap met als doel *Exchange of Good Practices* of een meer omvangrijk partnerschap met als doel *Development of Innovation*. Er is door het NA aan de voorkant geen budgetscheiding gemaakt tussen de beide types, omdat de budgetsplitsing in 2017 niet effectief gebleken is voor het stimuleren van projecten gericht op *Exchange of Practice*. Exchange of practice projecten hebben veelal een minder groot budget en zouden daarom meer projecten gefinancierd kunnen worden per call. Daarnaast is een Exchange of Practise eenvoudiger van opzet en daarom meer geschikt voor nieuwkomers binnen de actielijn KA2 Erasmus+.

In totaal heeft het NA in 2019 29 ontvankelijke aanvragen ontvangen, voor een totaalbedrag van ruim 7,5 miljoen euro. De gemiddelde aanvraag bedraagt € 259.127. Het gaat om vijf projectaanvragen van het type *Exchange of Good Practices* en 24 projectaanvragen van het type *Development of Innovation*.

Vergeleken met vorig jaar, toen er 15 aanvragen werden ingediend, is het aantal aanvragen bijna verdubbeld. Dit betekent dat de stijging van het aantal aanvragen van vorig jaar zich dit jaar duidelijk heeft doorgezet.

Overzicht percentage van aanvragen boven de *threshold* vanaf 2014:

Jaar	aantal aanvragen	% van onder de drempelwaarde of < 60 %	% van de aanvragen bij voldoende kwaliteit	Aantal toegekende projecten
2019	29	38%	62%	13
2018	15	33%	67%	9
2017	11	55%	45%	5
2016	29	41%	59%	6
2015	30	50%	50%	5
2014	21	43%	57%	5

Adult Education overzicht slagingspercentage (afgerond) voor alle aanvragen en op basis van score vanaf 2014:

Jaar	Slagingspercentage van alle aanvragen	Slagingspercentage bij voldoende kwaliteit
2019	45%	72%
2018	60%	90%
2017	45%	100%
2016	21%	35%
2015	17%	33%
2014	24%	42%

Het NA heeft afgelopen tijd actief ingezet op het (beter en gericht) informeren van het veld over het beschikbare budget en mogelijkheden van het programma. Daarbij is ervoor gekozen om de diverse en grote doelgroep van de ve via thematische acties te benaderen. Ook is veel gebruik gemaakt van nieuw ontwikkelde promotiematerialen en is ingezet op het voeren van (meerdere) individuele adviesgesprekken. Met de verwachte budgetstijging in Erasmus+ de komende jaren zal het NA extra energie blijven steken in de promotie van Strategische partnerschappen in het veld.

7.2 De kwaliteit van de aanvragen

Het NA heeft in de aanloop naar Call 2019 actief ingezet op het verhogen van de kwantiteit en kwaliteit van de aanvragen, door inspirerende voorlichtingsbijeenkomsten in het najaar van 2018 en persoonlijke begeleiding in de aanloop naar het schrijven van de aanvraag. Daarnaast is voorafgaand aan de call een webinar gegeven over het aanvraagformulier en de valkuilen bij het aanvragen van de verschillende budgetposten. Een analyse van resultaten van een enquête afgenomen bij personen die voor deze Call contact hadden met het NA, leert dat de bijeenkomsten en informatie van het NA goed worden gebruikt en beoordeeld.

De experts zijn door het NA geïnstrueerd om tijdens het beoordelen kritisch te kijken naar de vier criteria (relevantie, projectopzet, kwaliteit van het partnerschap en impact en evaluatie). Daarnaast is extra aandacht besteed aan de doelgroep van de ve en het beoordelen van het budget.

In de Call 2019 is 62% van de aanvragen, 18 van de 29, van voldoende kwaliteit bevonden. Elf aanvragen scoren onvoldoende. De meeste afgewezen projecten hebben in totaal onvoldoende punten behaald en een enkele projectaanvraag scoort specifiek op één onderdeel onder de maat en is daarom afgewezen. De scores van de projectaanvragen die toegekend zijn, liggen tussen de 72 en 85 punten. Het percentage aanvragen dat voldoende scoort is weliswaar ten opzichte van vorig jaar iets gedaald, maar absoluut gezien redelijk stabiel.

Net als vorig jaar zal een analyse van de resultaten van de aanvraagronde 2019 uitgevoerd worden, waarmee de informatievoorziening en dienstverlening voor de komende call jaren verder aangescherpt kan worden. Daarmee wil het NA ook de komende jaren blijven inzetten op een zo hoog mogelijke kwaliteit van de aanvragen.

7.3 Toekenning budget

Op basis van het beschikbare ve budget kunnen dertien van de achttien voldoende beoordeelde projectaanvragen gefinancierd worden (72%). Daarmee bedraagt de toekenning voor de ve € 3.841.902. Dat betekent dat € 140.957 van het beschikbare budget niet besteed is. Voor toekenning van het volgende project van de reservelijst is € 282.160 nodig. Dit project kan gefinancierd worden met de restgelden van po/vo SEP. Hiermee komt de totale toekenning op € 4.124.062. Vervolgens zijn er nog vijf projecten met een score boven de *threshold* met scores uiteenlopend van 69 tot 62 punten. De kans dat een reserveproject alsnog toegewezen kan worden, is aanwezig.

Het gemiddelde aangevraagde budget van de toegekende projecten is € 295.531 en loopt uiteen van € 87.799 tot bijna € 450.000.

Bijlage: selectielijsten

[ALS SEPARATE BIJLAGES PER VELD IN PDF]